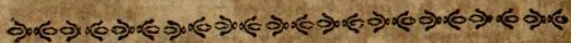

aut volet) deponere illam jam personam, in qua me sæpè illi ipsi probavi, ac me totum in litteras abdere, tecumque, et cum cæteris earum studiosis honestissimo otio perfrui. Tu, vellem, ne veritus esses, ne perinvitus legerem tuas litteras, si mihi quemadmodùm scribis, longiores fortè misisses: ac velim posthàc sic statuas, tuas mihi litteras longissimas quasque gratissimas fore. Vale.

M. T. CICERONIS

EPISTOLARUM

AD CICERONEM, EL ALIOS.

LIBER VIII.

ARGUMENTUM.

Commentarium mittit rerum urbanarum, excusat se, quod alteri negotium dederit ad illa colligenda. Addit hæc de comitiis Transpadanorum, Romæ rumorem nullum esse; de successione Galliarum nihil relatam: de Pompejo cupere se aliquid cognoscere: de Cæsare varia dissipari aliaque nonnulla. Respondit Cicero huic epistolæ ea, quæ est 8. lib. 2.

M. Coelius Rufus M. T. Ciceroni S. D.

Quod tibi decedenti pollicitus sum, me omnes res urbanas diligentissimè tibi perscripturam: data opera paravi, qui sic omnia persequeretur,

ut verear, ne tibi arguta nimium hæc sedulitas videatur. Tametsi tu, scio, quam sis curiosus, et quam omnibus peregrinantibus gratum sit, minimarum quoque rerum, quæ domi gerantur, fieri certiores: tamèn in hoc te deprecor, ne meum hoc officium arrogantia condempnes, quod hunc laborem alteri delegavi: non quin mihi suavissimum sit et occupato, et ad litteras scribendas, ut tu nosti, pigerrimo, tuæ memoriæ dare operam: sed ipsum volumen, quod tibi misi, facilè, ut ego arbitror, me excusat. Nescio, cujus otii esset, non modò perscribere hæc, sed omninò animadvertere, omnia enim sunt ibi S. C. edicta, fabulæ, rumores. Quod exemplum si fortè minùs te delectarit, ne molestiam tibi cum impensa mea exhibeam, fac me certiorum. Si quid in repub. majus actum erit, quod isti operarii minùs commodè persequi possint: quemadmodùm actum sit, et quæ existimatio consecuta quæque de eo spes est, diligentèr tibi præscribemus. Ut nunc est, nulla magnoperè expectatio est. Nam et illi rumores de comitiis Transpadanorum Cumarum tenùs caluerunt. Romam cum venissem, ne tenuissimam quidèm auditionem de ea re accepi. Præterea Marcellus quidèm adhuc nihil retulit de successione provinciarum Galliarum. In Kal. Jun. ut mihi ipse dixit eam distulit relationem: sanè quàm eos sermones repressit, qui de eo tùm fuerant, cùm Romæ nos essemus. Tu, si Pompejum, ut volebas, offendisti; qui tibi visus sit, et quàm orationem habuerit tecum, quamque ostenderit voluntatem, (solet enim aliud sentire, et loqui: neque tamèn tantùm valere in-

genio, ut non appareat, quid cupiat) fac mihi perscribas. Quòd ad Cæsarem attinet, crebri, et non belli de eo rùmore, sed susurrationses dumtaxat veniunt. Alius, equitem perdidisse, quòd opinor certè factum: alius, septimam legionem vapulasse, ipsum ad Bellovacos circumsideri, interclusum ab aliquo exercitu. Neque adhuc certi quidquam est: neque hac incerta, tamèn vulgò jactantur, sed inter paucos, quos tu nosti planè, secretò narrantur. At Domitius, cum manus ad os apposuit. Te ad ix. Kal. Jun. subrostrani (quòd illorum capiti sit) dissipant peris: ita ut in urbe, ac foro toto maximus rumor fuerit, te à Q. Pompejo in itinere occisum. Ego, qui scirem, Q. Pompejum Baulis embæneticam facere, et usquè eò, ut ego misereretur ejus esurie, non sum commotus; et hoc mendacio, si qua pericula tibi impenderent, ut defungeremur, optavi. Plancus quidèm tuus Ravennæ est, et magno congiario donatus à Cæsare, nec beatus, nec benè instructus est. Tui politici libri omnibus vigeant. Vale.

ARGUMENTUM.

Nuntiat de absoluto Messalla, ejusque defensore Hortensio à populo male accepto. Adjiçit: quòdam de republica, et de competitoribus suis.

M. Coelius M. T. Ciceroni S. D.

Certè, inquam, absolutus est. Me repræsèntante pronuntiatum est, et quidèm omnibus, sed et singulis in unoquoque genere sententiis. Vide modo inquis, non meherculè: nihil enim unquam tam præter opinionem, tam quòd videretur om-

nibus indignum, accidit. Quin ego, cum pro amicitia validissimè faverem ei, et me jam ad dolendum præparassem; postquàm factum est, obstupui, et mihi visus sum captus esse. Quid alios putas? clamoribus scilicèt maximis judices corripuerunt, et ostenderunt planè esse, quòd ferri non posset. Itaque relictus lege Licinia, majore esse periculo videtur. Accessit huc, quòd postridiè ejus absolutionis in theatrum Curionis Hortensius introiit: puto, ut suum gaudium gauderemus. Hic tibi strepitus, fremitus, clamor, tonitruum, et rudentum sibilus. Hoc magis animadversum est, quòd intactus à sibilo pervenerat Hortensius ad senectutem. Sed tùm ita benè, ut in totam vitam cuivis satis esset, et pœniteret eum jam vicisse. De repub. quòd tibi scribam, nihil habeo. Marcelli impetus resederunt, non inertia, sed, ut mihi videbatur, consilio. De comitiis consularibus incertissima est existimatio. Ego incidi in competitorem nobilem, et nobilem agentem: Nam M. Octavius, Cn. F. et C. Hirrus mecum petit. Hoc ideò scripsi, quòd scio te acriter propter Hirrum nuntium nostrorum comitorum expectaturum. Tu tamèn simul ac me designatum audieris, ut tibi curæ sit, quòd ad pantheras attinet, rogo. Singrapham Sitianam tibi commendo. Commentarium rerum urbanarum primùm dedi L. Castrinio Pato, secundùm ei, qui has litteras tibi reddet. Vale.

ARGUMENTUM.

Suum in scribendo officium prædicat; scribit de comitiis suis, quæ opinio sit, de Milonis re quid

egerit: præterea cupere se aliquo Ciceronis libro illustrari.

M. Cœlius M. T. Ciceroni S. D.

Est ne? vici? et tibi sæpè, quod me negatas discedens curaturum, litteras mitto? est, si quidè perferuntur, quas do. Atquè hoc eo diligentius factito, quòd cum otiosus sum, planè, ubi delectem otiolum meum, non habeo. Tu cum Romæ eras, hoc mihi certum, ac jucundissimum vacanti negotium erat, tecum id otii tempus consumere: idque non mediocritèr desidero: ut non modò mihi solus esse, sed Romæ, te profectò, solitudo videatur facta: et qui, quæ mea negligentia est, multos sæpè dies ad te, cum hîc eras, non accedebam, nunc quotidie non esse te, ad quem cursitem, discrucior. Maximè verò, ut te, dies, noctesque quæram, competitor Hirrus curat: quomodò illum putas, auguratus tuum competitorem, dolere, et dissimulare me certiozem, quam se candidatum? de quo ut, quem optas, quamprimùm nuntium accipias, tua mediis fidiùs magis, quam mea causa cupio. Nam mea, si fio, forsitan cum locupletiore referam: sed hoc usquè eò suave est, quod, si acciderit, tota vita risus nobis deesse non poterit. Sed tanti? sed meherculè. Non multùm M. Octav. eorum odia, qui Hirrum premunt, quæ permulta sunt, sublevat. Quòd ad Philotimi liberti officium, et bona Milonis attinet: dedimus operam, ut et Philotimus quàm honestissimè Miloni absentì, ejusque necessariis satisfaceret, et secundum ejus fidem, et sedulitatem æstimatio tua conservaretur. Illud nunc à te peto, si eris

(ut spero) otiosus, aliquid ad nos, ut intelligamus nos tibi curæ esse, conscribas. Qui tibi istuc, inquis, in mentem venit, homini non inepto? aliquid ex tam multis tuis monumentis extare, quod nostræ amicitiae memoriam posteris quoquè prodat, velim. Cujusmodi, puto, quæris. Tu aptius, qui omnem nosti disciplinam, quod maximè conveniat, excogitabis: genere tamèn, quod et ad nos pertineat, et quamdam ut versetur inter manus, habeat. Vale.

ARGUMENTUM.

Scribit de judiciis, de magistratibus, de rep. de seipso, de syngrapha Sitiana, de rege Alexandrino.

M. Cœlius M. T. Ciceroni S. D.

Invideo tibi: tam multa quotidie, quæ mirere, istuc perferuntur: primùm illud, absolutum Messallam, deindè eundem condemnatum: C. Marcellum COS. factum: M. Claudium à repulsa postulatam à Gallis duobus: P. Dolabellam quindecim virum factum. Hoc tibi non invideo, caruisse te pulcherrimo spectaculo, et Lentuli Cruris repulsi vultum non vidisse. At qua spe, quàm certa opinione descenderat! quàm ipso diffidente Dollabella! et herculè, nisi nostri equites acutiùs vidissent, penè concedente adversario superasset. Illud te non arbitror miratum, Servium tribunum pl. designatum, condemnatum: cujus locum C. Curio petiit. Sanè quàm multis incutit, qui eum, facilitatemque ejus non norunt, magnam metum. Sed ut spero, et volo, et ut se fert

ipse, bonos, et senatum mallet. Totus, ut nunc est, hic scaturit. Hujus autem voluntatis initium, et causa est, quod eum non mediocriter Cæsar, qui solet infirmorum hominum amicitias sibi qualibet impensa adjungere, valdè contempsit. Quia in re mihi videtur illud perquam venustè cecidisse: quod à reliquis quoquè usquè eò est animadversum, ut Curio, qui nihil consilio facit ratione, et insidiis usus videretur in evitandis eorum consiliis, qui se intenderant adversarios in ejus tribunatum. Lælius, et Antonius, et id genus valentes dico. Has ego tibi litteras eò majore misi intervallo, quòd comitiorum dilationes occupationem me habebant, et expectare in dies exitum, cogebant, ut sine confectis omnibus, te facerem certiorum. Kal. Sext. usquè expectavi. Prætoris moræ quadam inciderunt. Mea porrò quem eventum sint habitura, nescio: opinionem quidè, quòd ad Hirrum attinet, incredibilem aditium plebis comitiis nacta sunt. Nam M. Cælium Vicinianum mentio illa fatua, quam deriseramus olim, et promulgatio de dictatore subito dejecit, et dejectum magno clamore insecuta est. Indè Hirrum cuncti jam, non faciendum, flagitare. Spero te celeriter, et de nobis, quòd sperasti, et de illo, quod vix sperare ausus es, auditurum. De republica jam novi quidquam expectare destinamus: sed, cum senatus habitus esset ad Apollinis ad II. Kal. Sext. et referretur de stipendio Cn. Pompeii, mentio facta est de legione, ea, quam expensam tulit C. Cæsari Pompejus, quo numero esset, quo appeteretur: cum ex Gallia coactus est dicere Pompejus, se legionem abducturum: sed

non statim sub mentionem, et convicium obtrectatorum. Indè interrogatus de successione C. Cæsaris: de qua, hoc est de provinciis, placitum est, ut quamprimùm ad urbem reverteretur Cn. Pompejus, ut coràm eo de successione provinciarum ageretur. Nam Ariminum ad exercitum Pompejus erat iturus, et statim iit. Puto Idibus Sex. de ea re factum iri. Profectò aut transigaretur aliquid, aut turpiter intercedetur. Nam in disputando coniecit illam vocem Cn. Pompejus, omnes oportere senatui dicto audientes esse. Ego tamen sic nihil expecto, quo modo Paulum COS. designatum primùm sententiam dicentem. Sapiùs te admoneo de syngrapha Sicitana. Cupio enim, te intelligere, eam rem ad me valdè pertinere. Item de pantheris, ut Cibyratas accersas, curesque mihi ut vehantur. Præterèd nuntiatum nobis, et pro certo jam habetur, regem Alexandrinum mortuum. Quid mihi suadeas, quo modo regnum illud sese habeat, quis procuret, diligentèr mihi perscribas. Kal. Sext. Vale.

ARGUMENTUM.

Monet Ciceronem, ut, antequàm parthi bellum inferrent, statueret, quid sibi agendum esset: imparem enim fore dimicationem de rep. nihil aut esse novi.

M. Cælius M. T. Ciceroni S. D.

Qua tu cura sis, quòd ad pacem provinciarum, finitimarumque regionum attinet, nescio: ego quidè vehementèr animi pendeo. Nam si hoc moderari possemus, ut pro viribus copiarum

tuarum belli quoque existeret magnitudo; et quantum gloriæ, triumphoque opus esset, assequeremur, periculosamque, et gravem illam dimicationem evitarem: nihil tam esset optandum: nunc, si Parthus movet aliquid, scio, non mediocrem fore contentionem: tuus porro exercitus vix unum saltum tueri potest. Hanc autem nemo ducit rationem: sed omnia desiderantur ab eo, (tamquam nihil denegatum sit ei, quominus quam paratissimus esset) qui publico negotio prepositus est. Accedit huc, quod successionem futuram propter Galliarum controversiam non video. Tamen si hac de re puto, te constitutum, quid facturum esses, habere: tamen, quod maturius constitueres, cum hunc eventum providebam, visum est, ut te facerem certiore: nosti enim hæc translaticia; de gallis constituetur: erit qui intercedat: deinde alius existet, qui, nisi libere liceat de omnibus provinciis decernere senatui, reliquas impediatur. Sic multum, ac diu ludetur, atque ita diu, ut plus biennium in his tricis moritur. Si quid novi de republ. quod tibi scriberem, haberem, usus essem mea consuetudine, ut diligenter, et quid actum esset, et quid ex eo futurum sperarem, perscriberem: sanè tamquam in quodam silice jam omnia adhæserunt. Marcellus idem illud de provinciis urget: sed neque adhuc frequentem senatum efficere potuit. Quod si hoc præterito anno Curio tribunus, et eadem actio de provinciis introibit: quam facile nunc sit omnia impedire, et quam Cæsar sua causa rempub. non curet, non te fallit. Vale.

ARGUMENTUM.

Narrat de Hirro competitore ab ædilitate dejecto; de provinciis nihil actum significat: pantheras petit, M. Feridium commendat; addit nonnulla de Favonio, Pompejo, Calidio.

M. Cælius M. T. Ciceroni S. D.

Sic tu, inquit, Hirrum tractasti? imò, si scias, quam facile, quam ne contentionis quidem minime fuerit, pudeat te, ausum illum unquam esse incidere tamquam tuum competitorem: post repulsam verò risus facit: civem bonum ludit, et contra Cæsarem sententias dicit: expectationem corripit: Curionem prorsus non mediocriter objurgavit. Hac repulsa se mutavit: præterea qui nunquam in foro apparuerit, non multum in judiciis versatus sit, agit causam liberalis, sed raro post meridiem. De provinciis quod tibi scripseram Idibus Sext. actum iri, interpellat iudicium Marcelli consulis designati: in Kal. rejecta causa est: ne frequentiam quidem efficere poterant. Has litteras ad iv. Non Sep. dedi, cum ad eam diem ne profligatum quidem quidquam esset: ut video, causa hæc integra in proximum annum transferetur: et quantum divino, relinquendus tibi erit, qui provinciam obtineat. Nam non expeditur successio: quando Gallia, quæ habent intercessorem, in eandem conditionem, quam cæteræ provinciæ, vocantur: hoc mihi non est dubium, quò tibi magis scripsi, ut ad hunc eventum te parares. Ferè litteris omnibus tibi de pantheris scripsi: turpe tibi erit, Patiscum Curioni

decem misisse, te non multis partibus plures: quas ipsas Curio mihi, et alias africanas decem donavit: ne putes illum tantum prædia rustica dare scire. Tu, si modò memoria tenueris, et Cibratas accersieris, itemque in Pamphyliam literas miseris: (nam ibi plures capi ajunt) quod voles, efficies. Hoc vehementius laboro nunc, quod seorsum à collega puto mihi omnia paranda. Amabo te, impera tibi: hoc cura: soles libenter, ut ego majorem partem nihil curare: in hoc negotio nulla tua, nisi loquendi, cura est, hoc est, imperandi, et mandandi: nam, simul atque erunt captæ, qui alant eas; et deportent, habes eos, quos ad Sitianam syngropham misi. Puto, etiam si nullam spem mihi litteris ostenderis, me isthoc missum alios. M. Feridium, equitem romanum, amici mei filium, bonum, et strenuum adolescentem, qui ad suum negotium istuc venit, tibi commendo: et te rogo, ut eum in tuorum numero habeas. Agros, quos fructuarios habent civitates, vult tuo beneficio (quod tibi facile, et honestum factu est) immunes esse; gratos, et bonos viros tibi obligaris. Nolo te putare, Favonium à columnariis præteritum, optimus quisque eum non fecit. Pompejus tuus aperte non vult, Cæsarem provinciam tenere cum exercitu, et consulem esse: tamen hanc sententiam dixit, nullum hoc tempore S. C. faciendum: Scipio hanc, ut, Kal. Mar. de provinciis Galliis, neu quid conjunctim referretur. Contristavit hæc sententia Balbum Cornelium: et scio, eum conquestum esse cum Scipione. Calidius in defensione sua fuit dissertissimus, in accusatione satis frigidus. Vale.

ARGUMENTUM.

Varia scribit; primum de judiciis quibusdam, tum de rep. satis copiose; postremò de seipso.

M. Cœlius. M. T. Ciceroni S. D.

Etsi multa de repub. quæ tibi scribam, habeo: tamen nihil, quo magis gavisurum te putem, habeo, quàm hoc. Scito, C. Sempronium, Rufum, Rufum, mel, ac delicias tuas; calumniam maximo plausu tullisse. Quæris qua in causa? M. Tutium, accusatorem suum, post ludos romanorum lege Plotia de vi fecit, hoc consilio, quòd videbat, si extraordinarius nemo reus accessisset, sibi hoc anno causam esse dicendam. Dubium porò illi non erat, quid futurum esset: nemini hoc deferre munusculum maluit, quàm suo accusatori: itaque sine ullo subscriptore descendit, et Tutium reum fecit. At, simul atque ego audiui, invocatus ad subsellia rei accurro: surgo, neque verbum de re facio: totum Sempronium usquè eo perago, ut Vestorium quoquè interponam, et illam fabulam narrem, quemadmodum tibi pro beneficio dederit, si quid injuriis suis esset, quòd Vestorius teneret. Hæc quoquè magna nunc contentio forum tenet. M. Servilius, postquam, ut cœperat, omnibus in rebus turbarat, nec, quod non venderet quidquam, reliquerat, maxima nobis traditus erat invidia: neque Latrensis prætor, postulante Pausania, nobis patronis, quò ea pecunia pervenisset, recipere voluit: Pilius, necessarius Attici nostri, de repetundis eum postulavit: magna illicò fama surrexit, et

de damnatione ferventè loqui est cœptum, quo vento projicitur Appius minor, ut indicet, pecuniam ex bonis paternis pervenisse ad Servilium, prævaricationisque causa diceret depositum H. S. LXXXI. Admiraris amentiam: quid si actiones stultissimas, quid si nefarias patris confessiones audisses? mittit in consilium eosdem illos, qui lites æstimarant, iudices. Cum æquo numero sententiæ fuissent, Laterensis, leges ignorans, pronuntiavit, quid singuli ordines judicassent: et ad extremum, ut solent, non redigam. Postquàm discessit, et pro absoluto Servilius haberi cœptus, legisque unum, et centessimum caput legit, in quo ita erat; QUOD eorum iudicium major pars judicavit, id jus, ratumque esto: in tabulas absolutum non retulit, ordinum iudicia perscripsit. Postulante rursus Appio, cum L. Lollio transegit, et se relatum dixit. Sic nunc neque absolutus, neque damnatus Servilius, de repetundis saucius Pilo tradetur. Nam de divinatione Appius, cum calumniam jurasset, contendere ausus non est, Pilioque cessit: et ipse de pecuniis repetundis à Serviliis et postulatus, et præterea de vi reus à quodam suo emissario est factus: rectè hoc patet. Quod ad rempub. pertinet, omninò multis diebus, expectatione Galliarum, actum nihil est: aliquandò tamen, re sæpè relata, et gravitèr acta, et planè perspecta Cn. Pompeii voluntate in eam partem, ut eum decedere post Kalend. Mart. placeret, S. C. quod tibi misi, factum est, auctoritatesque perscriptæ.

S. C. auctoritas. Pridiè Kalend. Octob. in æde Apollinis, scribendo affuerunt, L. Domitius, Cn.

F. Ahenobarbus, Q. Cæcilius, Q. F. Metellus Pius Scipio, L. Villius, L. F. Pom. Annalis, C. Septimius, T. F. Quirina, C. Lucejus, C. F. Pup. Hirrus, C. Scribonius, C. F. Pop. Curio, L. Attėjus, L. F. An. Capito, M. Oppius, M. F. Terentina, quod M. Marcellus COS. V. F. de provinciis consularibus: D. E. R. I. C. uti L. Paulus, C. Marcellus COSS. cum magistratum inissent ad Kalend. Mart. quæ in suo magistratu futuræ essent, de consularibus provinciis ad senatum referrent, neve quid prius ex Kalend. Mart. neve quid conjunctim de ea referretur à consulibus: utique ejus rei causa per dies comitiales senatum haberent. S. Q. C. facerent: et cum de ea re ad senatum referretur à consulibus, qui eorum in ccc. iudiciis essent, sex abducere liceret: si quid de ea re ad populum, plebemve latos opus esset, ut Ser. Sulpitius, M. Marcellus COSS. præ. trib. pleb. quibus eorum videretur, ad populum, plebemve ferrent, quod si non tulissent, ut quicumque deinceps essent, ad populum, plebemve ferrent.

I. V. Pridiè Kalend. Octobr. in æde Apollinis, scribendo affuerunt, L. Domitius, Cn. F. Ahenobarbus, Q. Cæcilius, Q. F. Metellus Pius Scipio, L. Villius, L. F. Pomp. Annalis, C. Septimius, T. F. Quirina, C. Scribonius, C. F. Pomp. Curio, L. Attėjus, L. F. An. Capito, M. Oppius, M. F. Terentina. Quod M. Marcellus COS. V. F. de provinciis. D. E. R. I. C. senatum existimare, neminem eorum, qui potestatem habent intercedendi, impediendi, moram afferre oportere, quominus de republ. quamprimùm ad senatum referri, S. Q. C. fieri possit. Qui impiderit, eum senatum

existimare contra rempub. fecisse. Si quis huic S. C. intercesserit; senatui placere auctoritatem perscribi, et de ea re ad senatum, populumque referri. Huic S. C. intercessit C. Coelius, L. Vicinius, P. Cornelius, C. Vibius Pansa. Item senatui placere, de militibus, qui in exercitu C. Cæsaris sunt, qui eorum stipendia emerita, causas, quibus de causis missi fieri debeant, habeant ad hunc ordinem referri, ut eorum ratio habeatur, causæque cognoscantur. Si quis huic S. C. intercesserit, senatui placere, auctoritatem perscribi, et de ea re ad senatum, populumque referri. Huic S. C. intercessit C. Coelius, C. Pansa, tribuni plebis. Itemque senatui placere in Ciliciam provinciam, inque octo reliquis provincias, quas prætorii pro prætore obtinerent, eos, qui prætores fuerunt, neque in provincia cum imperio fuerunt, quos eorum ex S. C. cum imperio in provincias pro prætore mitti oporteret, eos sortito in provincias mitti placere: si ex eo numero, quos S. C. in provincias ire oporteret, ad numerum non essent, qui in eas provincias proficiscerentur, tum, uti quodque collegium primum prætorum fuisset, neque in provincias profecti essent, ita sorte in provincias proficiscerentur: si ad numerum ii non essent, tunc deinceps proximi cujusque collegii, qui prætores fuissent, neque in provincias profecti essent, in sortem conjicerentur: quoad is numerus effectus esset, quem ad numerum in provincias mitti oporteret: si quis huic S. C. intercessisset, auctoritas perscriberetur. Huic S. C. intercessit C. Coelius, C. Pansa tribuni plebis. Illa præterea Cn. Pompeii sunt animadversa, quæ ma-

ximè confidentiam attulerunt hominibus; ut diceret, se antè Kal. Mart. non posse sine injuria de provinciis Cæsaris statuere, post Kal. Mart. se non dubitaturum. Cum interrogaretur, si qui tum intercederent; dixit, hoc nihil interesse, utrum Cæsar senatui dicto audiens futurus non esset, an pararet, qui senatum decernere non pateretur. Quid sit inquit alius, et consul esse, et exercitum habere volet? At ille, quàm clementer? quid si filius meus fustem mihi impingere volet? His vocibus, ut existimarent homines Pompejo cum Cæsare esse negotium, effecit. Itaque jam, ut video, alterutram ad conditionem descendere vult Cæsar, ut aut maneat, neque hoc anno sui ratio habeatur: aut si designari poterit, decedat. Curio se contra eum totum parat. Quid assequi possit, nescio. Illud video, benè sentientem, etsi nihil effecerit, cadere non posse. Me tractat liberaliter, et mihi suo munere negotium imposuit. Nam, si mihi non dedisset, eas, quæ ad ludos ei advectæ erant africanæ, potuit suspendere. Nunc, quando dare necesse est, velim tibi curæ sit, quod à te semper petil, ut aliquid istinc bestiarum habeamus: Sitianamque sygrapham tibi commendo. Libertum Philonem istuc misi, et Diogenem græcum, quibus mandata, et litteras ad te dedi. Eos tibi, et rem, de qua misi, velim, curæ habeas. Nam quàm vehementer ad me pertineat, in iis, quas tibi illi reddent, litteris descripsi. Vale.

ARGUMENTUM.

Scribit de parthici belli rumore, et de provinciis quid putet actum iri: addit actiones Curionis de agro